

1981, 20. září – Sdělení VONS č. 264 o zesilování justiční a mimojustiční represe proti nonkonformním občanům projevujícím se zejména trestními stíháními, odsuzováním a vězněním, domovními prohlídkami, nezákonným omezováním osobní svobody a užíváním násilí ze strany státních orgánů vůči občanům.

Již po dobu nejméně jednoho roku sledujeme progresivní zesilování justiční i mimojustiční represe vůči občanům aktivním v různých oblastech nekonformní činnosti. Spektrum postižených je nesmírně široké, zasahuje všechny okruhy. V této souvislosti připomínáme, že od května je obviněno 15 občanů (z toho 8 ve vyšetřovací vazbě) pro podvracení republiky, kterým hrozí trest mezi 3 až 10 lety.¹ V červenci byl odsouzen Jiří Gruntorád na 4 a Rudolf Battěk na sedm a půl roku.² Koncem měsíce budou souzeni katolický kněz Josef Kordík³ a skupina moravských katolíků.⁴ Dále čekají ve vazbě na soud Jan Litomiský,⁵ František Lízna a Jaroslav Duka.⁶ V těchto causách se vesměs projevuje trend k naprosté justiční svévoli: trestné činy a příslušné paragrafy trestního zákona k „rozpracovaným osobám“ přikazovány zcela ad hoc.

Množí se případy brutálního fyzického násilí při výsleších, naprosto svévolné vtrhávání do bytů, opakovaného bezdůvodného zavírání na 48 hodin, zadržování korespondence, systematického sledování jednotlivých občanů skupinami neuniformovaných policistů.

Připomínáme několik nejdrastičtějších případů: opakované bití a škracení do bezvědomí Zdeňka Benýška, mučení Vlastimila Třešňáka⁷ rovněž do bezvědomí (bití, pálení zapalovačem), dvojnásobné zbití Petra Pospíchala z podzimu 1980,⁸ surové zbití Václava Malého v prosinci minulého roku. Minulý týden byl při výslechu surově zbit Karel Freund. Tento týden zadrželi policisté ve východních Čechách Karla Soukupa a katolického kněze Andreje Lukáčka. Karla Soukupa po čtyři hodiny systematicky bili a mučili způsobem, který se zcela vymyká všemu, s čím jsme

se dosud setkali.⁹ Kromě toho víme o celé řadě lidí, kteří byli při výslechu zmláceni a z pochopitelných důvodů se obávají tuto skutečnost zveřejnit.

Svévolné porušování domovní svobody a předvádění osob zadržovaných v bytech, event. jejich zadržování na 48 hodin, se v poslední době stalo natolik častým, že pro angažovaného občana není možno si pozvat bez obav a rizika několik přátel. Takové vtrhnutí do bytu bývá spojeno s nezákonnou domovní prohlídkou a odebráním věcí. Proti tomuto jednání není v současné době obrany: naopak každý poukaz na nezákonnost takového počínání se setkává s cynickým výsměchem. Důvodně se obáváme, že násilí a svévole se nezastaví ani před krajnostmi.

V současné době je ve výkonu trestu nebo ve vazbě nebo v trestním stíhání na svobodě 15 členů VONS. Dalších 8 členů žije v emigraci. Aktuální je pro nás stávající situace takřka nemožné uskutečnit schůzku zbývajících členů. Za těchto okolností ovšem nevíme, zda a jak dlouho bude pro nás možné v naší činnosti pokračovat.

Informace o Chartě 77, r. 4, 1981, č. 9, s. 9.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Jiřiny Šiklové a spol. viz sdělení VONS č. 250, 296 a 303, dokumenty č. 251, 297 a 304.
- ² K případu Jiřího Gruntoráda viz dále sdělení VONS č. 225, 228, 255, 256 a 276, dokumenty č. 226, 229, 256, 257 a 277, a dokumenty č. 1164 a 1167. K případu Rudolfa Battěka viz sdělení VONS č. 140, 189, 227, 260, 275 a 483, dokumenty č. 141, 190, 228, 261, 276 a 486, a dokumenty č. 1167 a 1173.
- ³ K případu Josefa Kordíka viz sdělení VONS č. 251, 265 a 267, dokumenty č. 252, 266 a 268.
- ⁴ K případu Josefa Vlčka a spol. viz sdělení VONS č. 135, 147, 151, 159, 273, 274, 282 a 329, dokumenty č. 136, 148, 152, 160, 274, 275, 283 a 330.
- ⁵ K případu Jana Litomiského viz sdělení VONS č. 162, 169, 212, 236, 277, 285, 318, 358 a 440, dokumenty č. 163, 170, 213, 237, 278, 286, 319, 361 a 443, a dokument č. 1172.

- ⁶ K případu Františka Lízny a Jaroslava Duky viz sdělení VONS č. 257, 280, 288, 292, 294 a 299, dokumenty č. 258, 281, 289, 293, 295 a 300.
- ⁷ K tomuto výslechu uskutečněnému 13. 7. 1981 v sídle Správy SNB pro hl. m. Prahu a Středočeský kraj viz stručnou zprávu Vlastimila Třešňáka o jeho zadržení a výslechu příslušníky StB publikovanou in: *Informace o Chartě 77*, r. 4, 1981, č. 7, s. 6–7. Psychický i fyzický teror nakonec vedly V. Třešňáka v roce 1982 k emigraci. Viz sdělení VONS č. 120, dokument č. 121.
- ⁸ K tomu viz sdělení VONS č. 208, dokument č. 209.
- ⁹ K tomu viz sdělení VONS č. 266, dokument č. 267.